

GESCHILLENCOMMISSIE SOCIAAL DOMEIN

BINDEND ADVIES

– inzake –

GEMEENTE

gevestigd te

verzoekster,

– tegen –

GEMEENTE

gevestigd te

verweerster

Procesverloop

1. Namens verzoekster heeft ... per mail van 8 juli 2021 een verzoek – met één bijlage – ingediend bij de Geschillencommissie Sociaal Domein (hierna de “Commissie”) tot behandeling van het geschil dat is gerezen tussen de verzoekster en verweerster (hierna het “Verzoek”). Verweerster heeft met dit verzoek van verzoekster ingestemd. Uit het Verzoek blijkt eveneens dat partijen contact met elkaar hebben gehad over het geschil, wat niet tot een minnelijke oplossing heeft geleid, waarmee voldaan is aan artikel 3.1 van het Reglement van de Commissie.
2. Per e-mail van 9 juli 2021 heeft de Commissie de ontvangst van het Verzoek bevestigd.
3. Per e-mail van 15 juli 2021 heeft de Commissie aan verzoekster laten weten dat zij bevoegd is kennis te nemen van het geschil en hierin advies te geven, en verzoekster verzocht om de Commissie binnen twee weken alle bescheiden te doen toekomen die voor de behandeling van het geschil relevant zijn.
4. Per e-mail van dezelfde datum heeft de Commissie ook aan verweerster laten weten dat zij bevoegd is om het geschil in behandeling te nemen.
5. Per e-mail van 16 juli 2021 heeft de Commissie aan partijen laten weten dat de digitale hoorzitting plaats zal vinden op 20 september van 10.00 – 12.00 uur.
6. In verband met de vakantieperiode heeft verzoekster de Commissie op 16 juli 2021 om een nadere termijn verzocht.
7. Per e-mail van 26 augustus 2021 heeft verzoekster een nadere onderbouwing van het geschil, en bijbehorende stukken, naar de Commissie gestuurd. Verweerster heeft een afschrift van dit bericht ontvangen.
8. Namens verweerster heeft ... per e-mail van 31 augustus 2021 het verweer aan de Commissie gestuurd, met een kopie aan verzoekster (het “**Verweer**”).
9. Op 15 september 2021 heeft de Commissie een uitnodiging en link voor de digitale hoorzitting op 20 september van 10.00 – 12.00 uur naar partijen gemaïld.

10. Per e-mail van 16 september 2021 heeft de Commissie de agenda voor de hoorzitting naar partijen gemaïld.
11. Op 20 september 2021 heeft de mondelinge behandeling plaatsgevonden. Van de zijde van verzoekster waren daarbij aanwezig ... en Van de zijde van verweerster was aanwezig Partijen hebben hun standpunt toegelicht en vragen van de Commissie beantwoord.
12. Ter zitting heeft de Commissie partijen om aanvullende informatie verzocht. Partijen hebben deze stukken op 20 september 2021 naar de Commissie gemaïld.

Feiten en omstandigheden

13. Op 22 april 2021 is een minderjarige (anoniem), samen met zijn gezaghebbende moeder met spoed uit huis geplaatst vanuit .. (gemeente verzoekster) naar ... (gemeente verweerster), bij de instelling ... Deze plek was in eerste instantie bedoeld als een tijdelijk verblijf. Voor deze plek is onder meer gekozen omdat er geen plek was bij een blijf-van-mijn-lijf huis.
14. Nadat de crisissituatie voor moeder en de jeugdige voorbij was, is besloten om het verblijf bij ... (zorgaanbieder) te verlengen in plaats van op zoek te gaan naar een reguliere moeder-en-kind-plek, ook omdat dit wederom een verhuizing voor de desbetreffende betrokkenen zou betekenen.
15. Op 15 maart 2021 is door de rechtbank een ondertoezichtstelling uitgesproken ten aanzien van de jeugdige over de periode van 3 maart 2020 tot en met 2 maart 2022. De gecertificeerde instelling (hierna: 'GI') – Jeugdbescherming ... - heeft vervolgens jeugdbepalingen afgegeven voor wonen en verblijf en individuele ondersteuning, van 23 april tot 1 september 2021 en aansluitend van 1 september 2021 tot 2 maart 2022.
16. De jeugdige zal niet terugkeren naar ... (gemeente verzoekster) omdat de GI ernstige zorgen heeft over de thuissituatie. De moeder wil zich op termijn graag vestigen in ...(andere gemeente).
17. Op 1 juli 2021 zijn moeder en de jeugdige ingeschreven in de Basisregistratie Personen van verweerster.
18. Verzoekster heeft tot nu toe de geleverde jeugdhulpverlening gefinancierd.

Het standpunt van verzoekster

19. Het standpunt van verzoekster is zakelijk als volgt samen te vatten.
20. Verzoekster stelt dat verweerster op grond van het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet financieel verantwoordelijk is voor de jeugdzorg bij ... (zorgaanbieder). Alhoewel de jeugdhulp eerder is ingezet, is verzoekster van mening dat verweerster de financiering op grond van de Jeugdwet per 1 juli 2021 dient over te nemen. Dat is – los van de inschrijving in het BRP - het moment dat door verzoekster contact is opgenomen met verweerster met het verzoek de financiering over te nemen.

Het standpunt van de verweerster

21. Verweerster voert – kort samengevat – het volgende verweer.
22. Verweerster stelt dat de Jeugdwet in deze casus niet van toepassing is, het gaat hier om vrouwenopvang (Wmo). Voor moeder en de jeugdige is immers in verband met huiselijk geweld een plek gezocht in een blijf-van-mijn-lijf huis. Omdat daar geen plaats was, is overgegaan tot plaatsing bij ... (zorgaanbieder).
23. Daarnaast stelt verweerster dat de jeugdige geen jeugdhulp nodig heeft op basis van de Jeugdwet.
24. Verder stelt verweerster dat de vestiging van ... (zorgaanbieder) in ... (gemeente verweerster) geen jeugdhulp biedt, maar crisisopvang. Een verblijf bij ... (zorgaanbieder) in ... (gemeente verweerster) is daarom per definitie tijdelijk.
25. Tenslotte betwist verweerster dat het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet in deze casus van toepassing zou zijn. De moeder heeft niet de intentie zich te vestigen in ... (gemeente verweerster), zij wil zich vestigen in ... (andere gemeente).

Bevoegdheid van de Commissie

26. Alvorens toe te komen aan een inhoudelijke beoordeling van het beroep dient de Commissie definitief te oordelen over de bevoegdheid van de Commissie.
27. Partijen hebben de bevoegdheid van de Commissie niet betwist. De Commissie acht zich op grond van haar Reglement bevoegd te oordelen over de vraag welke gemeente financieel verantwoordelijk is voor de plaatsing van moeder en de jeugdige bij ... (zorgaanbieder).

Overwegingen van de Commissie

28. Volgend op de door de rechtbank opgelegde ondertoezichtstelling heeft Jeugdbescherming ... ten aanzien van de jeugdige – in de onderhavige kwestie - bepaald dat een bepaalde vorm van jeugdhulp noodzakelijk is. Door de Commissie zijn in het kader van de onderhavige procedure de door deze gecertificeerde instelling afgegeven jeugdhulpbepalingen ontvangen.
29. Bij brief van 24 juni 2021 is door jeugdbescherming ... aan ... (zorgaanbieder) medegedeeld dat ten aanzien van de betreffende jeugdige op basis van voornoemde bepalingen jeugdhulp dient te worden ingezet, zijnde:
 - Productcode DK2IJ gedurende 30,4 etmalen per maand;
 - Productcode O2AIJ met een omvang van 240 minuten per etmaal;

Beiden voor de periode van 23 april 2021 tot 1 september 2021.

30. Productcode DK2IJ staat voor wonen en verblijf, productcode O2AIJ staat voor begeleiding (individueel) in het kader van een daartoe bestaande ondersteuningsbehoefte. Uit de ontvangen documenten van de GI maakt de Commissie op dat de hulpverlening aan moeder zich focust op opvoedondersteuning en de hulpverlening aan de minderjarige op begeleiding.
31. Bij brief van 13 september 2021 heeft jeugdbescherming ... aan zowel ... (zorgaanbieder) als aan verzoekster medegedeeld dat de hierboven benoemde jeugdhulp ook dient te worden geleverd gedurende de periode 1 september 2021 tot en met 2 maart 2022.

32. Jeugdbescherming ... is een gecertificeerde instelling met als werkgebied de provincie ... en voert jeugdbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering uit voor de provincie ... en voor een klein gedeelte daarbuiten.

33. In artikel 3.5 van de Jeugdwet zijn de volgende bepalingen opgenomen over de bevoegdheden van de GI:

1. *De gecertificeerde instelling bepaalt of en, zo ja, welke jeugdhulp is aangewezen bij de uitvoering van de kindbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering. Zij overlegt hiertoe met het college van de gemeente waar de jeugdige zijn woonplaats heeft.*
2. *Artikel 2.3, zesde lid, is van overeenkomstige toepassing*
3. *De gecertificeerde instelling en het college leggen de wijze van overleggen vast in een protocol.*

34. Uit de parlementaire geschiedenis van de Jeugdwet volgt voor zover relevant ten aanzien van de bevoegdheden van de GI:

“Dit artikel regelt dat de gecertificeerde instelling kan bepalen welke jeugdhulp de jongere nodig heeft. De instelling wordt verplicht om met de gemeente hierover te overleggen. In de praktijk zal de gecertificeerde instelling met een door de gemeente aangewezen deskundige overleggen. Hiermee wordt de samenwerking tussen de gemeente en de gecertificeerde instelling geborgd. Het is van groot belang dat de gecertificeerde instelling per casus in overleg treedt met de gemeente over de eventuele in te zetten jeugdhulp voor de jeugdige. De gecertificeerde instelling moet niet alleen op de hoogte zijn van het ingekochte hulpaanbod van de gemeente, maar ook de inbreng van de gemeente meenemen in haar besluitvorming. Overeenstemming met de gemeente per geval wordt niet geëist, omdat het uiteindelijk de gecertificeerde instelling is die de wettelijke verantwoordelijkheid heeft om de door de rechter opgedragen maatregel uit te voeren.”

35. Gezien de bevoegdheden van een gecertificeerde instelling op basis van de Jeugdwet en de in casus door de rechter opgelegde ondertoezichtstelling hebben zowel de betrokken gemeenten ... als ... in beginsel geen bevoegdheden ter zake van de aard van de benodigde jeugdhulp en welke organisatie die betreffende hulp uitvoert. Die bevoegdheid ligt in casus primair bij de GI.

36. Uit de parlementaire geschiedenis van de Jeugdwet volgt in dat kader eveneens:

"Wel wordt de uitvoering van de maatregelen in deze wet opgenomen, namelijk dat de gemeente verantwoordelijk wordt voor de uitvoering van de kinderbeschermingsmaatregelen en de jeugdreclassering. De gecertificeerde instellingen worden belast met de daadwerkelijke uitvoering, in opdracht van de rechter. Ondersteuning, hulp en zorg die door de gecertificeerde instelling ingezet wordt in het kader van een kinderbeschermingsmaatregel of een jeugdreclasseringmaatregel, valt vanzelfsprekend wel onder het begrip jeugdhulp".

37. Op basis van het voorgaande kader stelt de Commissie vast dat in casus door de betrokken GI – Jeugdbescherming ... - bij jeugdhulpbepalingen is bepaald dat de jeugdige en zijn moeder zijn aangewezen op jeugdhulp. De begeleiding aan de jeugdige en de opvoedondersteuning aan moeder vallen ook onder de ondersteuning, hulp en zorg die valt onder de reikwijdte van het begrip jeugdhulp. Het verweer van verweerster dat in casus geen sprake zou zijn van jeugdhulp slaagt derhalve niet. Hetzelfde geldt voor de stelling dat in het onderhavige geval sprake zou zijn van beschermd wonen – een voorziening die valt onder de Wmo 2015. In casus is jeugdhulp bepaald door de GI. Van louter vrouwenopvang is geen sprake.
38. Ten tijde van de eerste bepaling jeugdhulp d.d. 24 juni 2021 waren de betrokkenen nog niet ingeschreven in ... (gemeente verweerster) en was – vooralsnog – sprake van tijdelijk verblijf. Het overleg tussen de gecertificeerde instelling voorafgaand aan de af te geven bepaling jeugdhulp heeft derhalve plaatsgevonden met verzoekster. Uit de aan de geschillencommissie beschikbaar gestelde documenten kan ook worden opgemaakt dat verzoekster op de hoogte was van de plaatsing van moeder en de jeugdige bij ... (instelling) te ... (gemeente verweerster).
39. Dat bij de verlenging van de bepaalde jeugdhulp door de GI opnieuw contact is gelegd met verzoekster acht de Commissie niet onbegrijpelijk, aangezien op dat moment reeds door verweerster was aangegeven dat zij van oordeel was niet de (financieel) verantwoordelijke gemeente te zijn. Mocht verweerster dat anders hebben gecommuniceerd dan was zij op grond van artikel 3.5 van de Jeugdwet mogelijk betrokken geraakt bij de inzet van de jeugdhulpverlening door de GI.
40. Daarnaast is door verweerster in de procedure naar voren gebracht dat de zorgaanbieder ... geen jeugdhulp zou kunnen leveren – anders dan crisisopvang. De Commissie constateert op basis van de ontvangen jeugdhulpbepalingen dat in het onderhavige geval wel degelijk

jeugdhulp – anders dan crisisopvang – wordt geboden door de desbetreffende jeugdhulpaanbieder. Door verweerster is voor haar stellingen verder ook geen enkele onderbouwing aangedragen.

41. Alhoewel in het onderhavige geval derhalve toegang is ontstaan tot jeugdhulpverlening voor de betrokkenen, is daarmee de vraag nog niet beantwoord welke gemeente deze hulpverlening dient te financieren. Verweerster stelt dat de woonplaats van moeder en jeugdige in het onderhavige geval niet in ... (gemeente verweerster) ligt, aangezien moeder niet de intentie heeft om langdurige in ... (gemeente verweerster) te verblijven.

42. De definiëring van het begrip woonplaats volgt uit artikel 1.1 Jeugdwet:

"– woonplaats:

- 1. woonplaats als bedoeld in titel 3 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek;*
- 2. ingeval de voogdij over de jeugdige berust bij een gecertificeerde instelling: de plaats van het werkelijke verblijf van de jeugdige;*
- 3. ingeval de woonplaats, bedoeld onder 1° en 2°, onbekend is dan wel buiten Nederland is: de plaats van het werkelijke verblijf van de jeugdige op het moment van de hulpvraag;*
- 4. ingeval de jeugdige de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt: de woonplaats van de jeugdige, bedoeld in artikel 10 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek."*

43. Het woonplaatsbegrip is van belang om te bepalen welke gemeente verantwoordelijk is om jeugdhulpvoorzieningen voor een jeugdige te treffen. De gemeente waar de jeugdige zijn woonplaats heeft, is verantwoordelijk op grond van de Jeugdwet. Aangesloten wordt bij het woonplaatsbeginsel van artikel 1:12 BW. Een jeugdige onder de achttien jaar volgt de woonplaats van degene die het gezag over hem uitoefent, dat wil zeggen de ouder met gezag of de voogd (onder 1°). Oefenen beide ouders (of pleegoudervoogden) gezamenlijk het gezag uit en hebben zij geen gezamenlijke woonplaats, dan volgt het kind de woonplaats van ouder bij wie hij feitelijk verblijft dan wel laatstelijk heeft verbleven (artikel 1:12 lid 5 BW).

44. In het onderhavige geval is de verblijfplaats van de jeugdige bij moeder. Vanaf het moment dat de jeugdige onder voogdij staat is de woonplaats de plaats van het werkelijke verblijf van de jeugdige. De woonplaats van moeder en het werkelijke verblijf van de jeugdige komen in casus overeen. Waar cliënte zich in de toekomst wil vestigen is niet bepalend voor de vaststelling van de financieel verantwoordelijke gemeente op grond van het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet. Evenmin is bepalend of cliënte een sociaal netwerk heeft binnen de gemeente dan

wel regio waarbinnen de instelling is gevestigd. De Commissie verwijst hierbij naar de definiëring van het begrip woonplaats dat volgt uit artikel 1.1 Jeugdwet: "– woonplaats: 1. woonplaats als bedoeld in titel 3 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek; 2. ingeval de voogdij over de jeugdige berust bij een gecertificeerde instelling: de plaats van het werkelijke verblijf van de jeugdige; 3. ingeval de woonplaats, bedoeld onder 1° en 2°, onbekend is dan wel buiten Nederland is: de plaats van het werkelijke verblijf van de jeugdige op het moment van de hulpvraag; 4. ingeval de jeugdige de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt: de woonplaats van de jeugdige, bedoeld in artikel 10 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek."

45. Daarbij wordt opgemerkt dat de wijziging van de Jeugdwet met betrekking tot het woonplaatsbeginsel nog niet in werking is getreden. De verwijzingen van verweerster naar deze toekomstige wetswijziging kunnen niet slagen.
46. De Commissie merkt op dat per 1 januari 2022 het nieuwe woonplaatsbeginsel in werking treedt en dat partijen het convenant implementatie Wet wijziging woonplaatsbeginsel hebben ondertekend. Derhalve ontstaat per 1 januari 2022 mogelijk een nieuwe situatie. Deze toekomstige situatie maakt geen onderdeel uit van het onderhavig schil.
47. Zowel verzoekster als verweerster hebben – zo blijkt uit navraag van de Commissie - het convenant woonplaatsbeginsel ondertekend waarin het volgende is vastgelegd: *Bij verhuizing van een gezin/jeugdige naar een andere gemeente tijdens de jeugdhulpverlening zal de ontvangende gemeente – als het gezin dat wenst – deze jeugdhulp zonder nadere indicering, en bij de huidige hulpverlener overnemen en de kosten daarvan vergoeden. Deze continuering van de lopende afspraken geldt bij trajecten of indicaties, die maximaal 1 jaar duren, voor de gehele looptijd van het hulpverleningstraject. Bij indicaties, die langer dan 1 jaar duren, kán de ontvangende gemeente na verloop van 1 jaar nieuwe afspraken maken, en eventueel tot een nadere of aangepaste indicering komen. De ontvangende gemeente neemt in dat geval het initiatief om dat met de latende gemeente en de hulpverlener te overleggen. In ieder geval vindt er tussen de beide gemeenten een warme overdracht van het hulpverleningstraject plaats. Bij de aanpassing van de hulpverlening staat het belang van de jeugdige / het gezin en de continuïteit van de hulpverlening centraal. De verhuizing op zich is geen aanleiding voor aanpassing of beëindiging van de jeugdhulpverlening".*
48. Door de Commissie wordt overwogen dat in het convenant wordt gesproken over de wijziging van een indicatie na verhuizing lopende de jeugdhulpverlening maar dat geen onderscheid

wordt gemaakt in de wijze waarop toegang is verkregen tot de jeugdhulpverlening (via een indicatie van de gemeente, verwijzing door de huisarts of bepaling jeugdhulp).

49. Uit de door partijen overlegde stukken en gegeven toelichting kan worden opgemaakt dat moeder en jeugdige met ingang van 1 juli 2021 zijn uitgeschreven in ... (gemeente verzoekster) en per zelfde datum zijn ingeschreven in ... (gemeente verweerster).

50. Voor de vraag in welke gemeente moeder en jeugdige de woonplaats hebben wordt in artikel 1:12 BW aangesloten bij artikel 1:10 BW. In artikel 1:10 BW wordt geregeld wat als woonplaats heeft te gelden indien de natuurlijke persoon meerderjarig is:

- "1 De woonplaats van een natuurlijk persoon bevindt zich te zijner woonstede, en bij gebreke van woonstede ter plaatse van zijn werkelijk verblijf.*
- 2 Een rechtspersoon heeft zijn woonplaats ter plaatse waar hij volgens wettelijk voorschrift of volgens zijn statuten of reglementen zijn zetel heeft."*

51. Het feit dat de BRP-registratie als uitgangspunt heeft te gelden voor het vaststellen van de woonstede volgt uit artikel. 1:11 BW:

- "1 Een natuurlijk persoon verliest zijn woonstede door daden, waaruit zijn wil blijkt om haar prijs te geven.*
- 2 Een natuurlijk persoon wordt vermoed zijn woonstede te hebben verplaatst, wanneer hij daarvan op de wettelijk voorgeschreven wijze aan de betrokken colleges van burgemeester en wethouders heeft kennis gegeven."*

52. Tussen partijen staat niet ter discussie dat moeder en de jeugdige zich op 1 juli 2021 hebben ingeschreven in ... (gemeente verweerster). Daarmee staat voor de Commissie het uitgangspunt vast dat moeder en de jeugdige vanaf dat moment de woonplaats hebben te ... (gemeente verweerster) en de woonplaats vanaf dat moment hebben gewijzigd. Door verweerster is geen onderbouwing aangedragen die dit uitgangspunt anders maakt. Het enkele feit dat moeder mogelijk in de toekomst in een andere gemeente komt te wonen – althans die wens heeft - laat onverlet dat moeder en de jeugdige momenteel de woonplaats hebben te ... (gemeente verweerster).

Bindend Advies

De commissie stelt vast:

- dat voor de betreffende jongere door jeugdbescherming ... jeugdhulp is geïndiceerd en aan ... (zorgaanbieder) als gecontracteerde jeugdhulpaanbieder de opdracht is verstrekt uitvoering te geven aan deze jeugdhulp.
- dat ten tijde van de opdracht aan ... (zorgaanbieder) op basis van een bepaling jeugdhulp, moeder en de jeugdige woonachtig waren in ... (gemeente verzoekster) en er overleg heeft plaatsgevonden tussen jeugdbescherming ... en verzoekster.
- dat met ingang van 1 juli 2021 moeder en de jeugdige ingeschreven zijn in het BRP van ... (gemeente verweerster).
- dat het convenant woonplaatsbeginsel door verweerster is ondertekend.

De Commissie adviseert:

- verweerster de volledige financiële kosten op grond van de Jeugdwet voor haar rekening te laten nemen ten aanzien van moeder en de jeugdige in de onderhavige kwestie, vanaf het moment van inschrijving in het BRP van ... (gemeente verweerster); in casus per 1 juli 2021.

Aldus gegeven op 5 november 2021 door de Geschillencommissie Sociaal Domein,

K. Hauber (voorzitter), K. Jongmans en B. Wallage